

El somni de Raimon Martínez Fraile per a Andorra

La setmana passada, quan ja havia enviat la meua tribuna setmanal a la redacció del BonDia, ens arribava la trista notícia de la mort d'un bon amic, Raimon Martínez Fraile.

Als 68 anys la malaltia ens l'havia arrabassat.

Raimon Martínez Fraile fou un gran socialdemòcrata català. Nascut a Sant Cristòbal de la Polentera, a Lleó, va ser un dels primers defensors del catalanisme polític dins la immigració castellana arribada a Catalunya als anys cinquanta i seixanta del segle passat. Va entrar en la política catalana al costat de Josep Pallach, el dirigent històric del Moviment Socialista de Catalunya que va defensar la compatibilitat entre la socialdemocràcia i la sobirania de Catalunya. Volien dotar d'una personalitat pròpia el socialisme català.

El periodista Joan Tàpia va publicar un emotiu recordatori en l'edició de dijous passat, 2 de juliol, d'*El Periódico de Catalunya*, destacant d'en Raimon la voluntat de pensar per compte propi sense obeir prejudicis o aparells.

Regidor socialista amb Narcís Serra i tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona amb Pasqual Maragall, va ser també president del Patronat de Turisme de Barcelona.

Raimon Martínez Fraile feia molts anys

que estava en el món del turisme i era en l'actualitat president del Saló internacional del turisme de Catalunya i havia estat nomenat pel secretari general de l'Organització Mundial del Turisme, Taleb Rifai, *special adviser* de l'Organització.

Ens havíem conegut a Barcelona, als anys noranta, i la nostra relació va anar passant de política a també personal. Esdevinguérem bons amics.

No puc oblidar la seva cooperació, absolutament desinteressada, en l'articulació de la nostra proposta política de consolidació del turisme que vam tirar endavant la tardor del 2008.

El 22 de gener del 2009 el Raimon i el Fèlix Larrosa, avui tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Lleida, em van acompanyar en un acte al Centre de Congressos d'Andorra la Vella que ens va permetre presentar les línies de reactivació turística que proposàvem per redreçar un sector que patia la deixadesa del Govern.

Aquell dia Raimon Martínez Fraile ens suggeria transformar Andorra en "un destí d'una qualitat diferent". I precisant encara el seu pensament ens digué que "Andorra s'ha de posicionar com un destí d'inversió, ja no financera, sinó com una economia emergent del pensament, del diàleg i de la reflexió".

Premonitòries paraules que vam intentar

dur a la pràctica en el període 2009-2011, durant el qual vaig presidir el Govern d'Andorra.

Val a dir que el gener de l'any 2009, quan presentava aquelles propostes, vaig explicar que des de l'any 1992 fins al 2009 el pressupost destinat al turisme no solament no havia augmentat sinó que s'havia reduït força.

(El lector podrà trobar en l'edició del BonDia del divendres 23 de gener del 2009, pàg. 7, un article sobre aquella presentació pública.)

Durant el nostre Govern sempre que li vaig demanar la seva opinió no em va faltar mai el seu consell.

El 20 de març de l'any passat vaig assistir a Barcelona a la presentació del seu llibre *Gran Turismo*. Ja estava malalt però seguia al peu del canó.

En la tribuna de l'edició del BonDia del dimarts 25 de març del 2014, vaig fer un petit resum d'aquella publicació.

El llibre recollia el que l'autor definia com "los diez mandamientos del turismo", alguns dels quals són traslladables a casa nostra. Només en reproduiré quatre:

El primer: la inversió en promoció turística és inversament proporcional: com més despesa, menys benefici.

El quart: s'ha de fer poca publicitat i molta promoció.

El vuitè: el preu no és determinant, el que és determinant és l'experiència.

I el novè: la qualitat no és un luxe, és la relació qualitat-preu.

Així ens ho deia ja a Andorra el mes de gener del 2009. En una entrevista publicada a la pàgina 7 d'*El Periódico d'Andorra* del diumenge 25 de gener del 2009, Raimon Martínez Fraile afegia que "la solució no és gastar en publicitat, sinó aconseguir que la gent et miri perquè estàs fent alguna cosa".

Ens proposava fer d'Andorra un centre de reflexió, de trobada d'idees. "D'idees econòmiques, perquè fonamentalment és un país de comerciants, d'objectes i de diners, però comerciants en definitiva. Per tant té tota la base per poder ser un laboratori d'idees."

En aquella entrevista Raimon Martínez Fraile explicava el seu somni per a Andorra:

"El meu somni, fruit de llargues converses amb Jaume Bartumeu, és que Andorra es pot transformar, amb la seva dimensió i amb la seva capacitat, en un ens de futur i la pregunta no és què pot aconseguir Andorra de la resta del món, sinó què pot aportar Andorra als altres."

A Socialdemocràcia i Progrés treballem per fer realitat aquell somni.